

Status på tjenesteboligerne 2016-2019

Præsters tjenesteboligpligt er et centralt element i præstens arbejdsliv, da boligen danner rammen om både arbejdsliv og privatliv. Præsteboligen har desuden en væsentlig betydning i relation til den folkekirkelige forankring i lokalsamfundet.

Inspireret af den udvikling, som nogle af vores nærmeste nabolande gennemgår i disse år med ophævelse af boligpligt og/eller vigende tilslutning til den evangelisk-lutherske kirke, ønskede Præsteforeningens boligudvalg at prioritere at være på forkant med overvejelser om den sammenhæng, der kan være mellem præsternes boligpligt og folkekirkens lokale forankring. Ikke mindst set i lyset af, at der i perioden 2006-2016 var en nedgang svarende til ca. 15 % af tjenesteboligmassen. Tendensen var mest tydelig i de store byer. På denne baggrund blev der i 2019 gennemført en undersøgelse blandt Præsteforeningens tillidsrepræsentanter for nærmere at afdække, hvad der ligger bag den accelererende afhændelse af tjenesteboligerne og desuden for at belyse andre faktorer, der kunne have betydning for denne udvikling. Præsteforeningen har bedt om oplysninger fra perioden hele 2016 til og med foråret 2019.

Undersøgelsens resultater:

Af tabel 1 ses, at andelen, der bor i tjenesteboliger, udgør knap 75% af alle landets præster. Fundamentet for hovedbestyrelsens boligpolitik er § 18 i lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., som fastslår, at der til stillinger som tjenestemandsansat sognepræst er knyttet en tjenestebolig.

Fravigelse af denne hovedregel kræver dispensation fra ministeren.

I tabel 2 "Baggrund for dispensation", angives en række forhold, som Præsteforeningen bifalder kan medføre dispensation fra boligpligten. Dispensationen er altså givet til den enkelte præst, og når dennes ansættelsesforhold ophører, er der stadigvæk boligpligt og tjenestebolig knyttet til stillingen. I tabel 3 derimod "Ophævelse af boligpligt" fremgår de tal, der angiver en permanent ophævelse af boligpligten det pågældende sted.

Tabel 4 melder om foruroligende mange sager om skimmelsvamp i tjenesteboliger. De reelle tal formodes endda at være højere.

Ud af tabel 5 om, hvorvidt energimærkningen har ført til energioptimering, forventer vi også, at tallene reelt er højere. Det er desværre ikke konsekvent indarbejdet endnu, at tillidsrepræsentanten deltager i samtlige provstesyn. Derfor kan tillidsrepræsentanterne mangle viden om, hvordan det står til med tjenesteboligernes sundhedsmæssige og energimæssige stand.

Tabel 6 om kontorforhold er overraskende af flere grunde: Det er forstemmende at måtte konstatere, at så mange tjenesteboliger ikke har et tjenstligt kontor.

- Det tjenstlige kontor i tjenesteboligen er omdrejningspunkt for præstearbejdet og bærende i forhold til boligpligten. Når der ikke er et tjenstligt kontor i eller i umiddelbar tilknytning til tjenesteboligen, mistes en væsentlig begrundelse for boligpligten.

Tjenestebolig eller ej; ingen præst kan forventes at udføre et ordentligt stykke arbejde uden eget kontor. Hvis vi havde spurgt mere eksplicit ind til, hvor mange vikarer, der ikke har adgang til eget kontor, ville det endda have set værre ud.

Det er Præsteforeningens politik, at præster, der ingen tjenestebolig har, herunder vikarer, skal sikres ordentlige kontorforhold, der opfylder kravene i henhold til arbejdsmiljøreglerne. Det skal være muligt at kunne tilrettelægge og gennemføre sit arbejde i overensstemmelse med tavshedspligten og uden forstyrrelser.

Opsamling på tendenserne i undersøgelsen:

- Der er en uens praksis i de forskellige stifter inden for ophævelse af boligpligten, og i nogle stifter forekommer der mange nedlæggelser af tjenesteboliger.
- Der mangler generelt ordentlige kontorforhold for vikarer.
- Der er fortsat mange sager med skimmelproblemer i hele landet.
- Der sker ikke systematisk opfølgning på energimærkning, ligesom der er begrænset fokus på energioptimering.

Undersøgelsens resultater er desuden offentliggjort på repræsentantskabsmødet 2019.